

Lilleskolerne
Ny Kongensgade 10 1.
1472 København K

Tlf. 3330 7920
Fax 7020 2643

peter@lilleskolerne.dk
www.lilleskolerne.dk

Tekst og foto: Per Vinther

Du skal turde tage chancer

Børnenes Friskole, BØF, i det nordlige Århus har taget turen fra starten i 1982 som en småflippet skole i primitive barakker til en moderne skole i 2011 med stærk lokal opbakning. En velfungerende skole, der er fyldt op og har venteliste. Oveni har den lige fået en helt ny skoleleder

Det er ikke sådan bare lige at afløse en skoleleder, der har været med fra begyndelsen af en lilleskole.

»Jeg er ikke en ny Mose,« fastslår Peter Leth Andersen med et grin. Han afløste 1. august Jens Mose på posten som leder på BØF, Børnenes Friskole.

Det første han gjorde for at komme tæt på det hele, var at lære folk at kende og omvendt.

»Jeg er ny, og det betyder, at der er mange ting, der ikke er, som de plejer at være, Det skal folk vænne sig til.«

BØF er. Alle fuglene hænger som et særdeles farverigt indslag i foyeren.

»Her er 200 fugle med hver deres historie om BØF. Det er da fantastisk. På den måde kom jeg rundt omkring alle børnene, og nu ved vi, hvem hinanden er. Jeg er blevet vældig godt modtaget og var aktiv i at møde alle mennesker her. Jeg vil gerne signalere, at jeg altid er klar til at lytte og snakke med alle. Og handle på det.«

Han er uddannet på Århus Seminarium i 1998, og derefter var han 10 år på Randers Lilleskole, og de seneste tre år på Århus Friskole som viceskoleleder.

Han kendte ledelsen på BØF og synes, det var oplagt at søge jobbet. Han har altid været interesseret i ledelse og har bl.a. været leder i sportens verden inden for tennis.

Inden han søgte, talte han med Mose om, hvad BØF er.

»For mig er lilleskoler det helt rigtige. Alle sagde, det var en dejlig skole med lærere, der brænder for deres arbejde. At være lilleskolelærer skal være en del af ens liv,« mener han.

Skoleleder
Peter Leth Andersen

Han begyndte med at invitere alle medarbejdere en kaffe snak. En åben snak, hvor folk kunne fortælle, hvad de ville. Ikke en MUS samtale.

»Det gav meget. Jeg har også været ude i alle klasserne til forældremøder, så jeg mødte alle på skolen, og de mødte mig på en måned,« siger Peter Leth Andersen.

Han bad også alle elever om at lave en fugl og en tegning til sig. På fuglen skulle de skrive, hvad det dejlige ved

Fællesskab kontra ens eget barn

Han oplever en forældregruppe, der vil det her. Forældre der deltager.

»Bestyrelsen er engageret, her er plads til gode diskussioner, de blander sig og støtter op om aktiviteterne,« siger han og tilføjer:

»Vi slås selvfølgelig med tidens forældre, der egentlig gerne vil være en del af fællesskabet, men det kan være svært at se uden om sit eget barn. Det kan give problemer, fordi de så tager udgangspunkt i, hvad deres

eget barn ikke får. Det er langt svære- re at forældrene har så stort et over- blik, at det er klassen eller skolen som fællesskab, der tager et samlet an- svar.«

Da skolen begyndte i 1982 kom børn og forældre fra det meste af År hus. Sådan var det i mange år. I dag bor de fleste i lokalområdet. Det giver lokal forankring. Men virkeligheden er ikke til at komme udenom.

»Det er mere et fravalg af folkesko- len end et tilvalg af BØF. Sådan er vir- keligheden for os. Derfor er det ekstra vigtigt, at vi sikrer os, at de ved, hvad de siger ja til. Det kræver mere af for- ældrene her end på en folkeskole.«

BØF har fyldt op og kunne lave 2-3 nye børnehaveklasser. Gennemsnittet er 18 i klasserne, men de begynder med 20. Og der kan være op til 22 i overbygningen. Skolen regner med et vis frafald, men de fylder først op efter 6. klasse. Pt. er der 21 i børnehave- klassen, 21 i 8. klasse og 20 i 9. klasse. I alt 191 børn i de 10 klasser.

Der skal røres rundt i gryden

Undervisningen er organiseret traditi- onelt i moduler og i hver sin klasse. Men skemaet bliver brudt op så mange gange som muligt for at skabe relation- er mellem klasserne.

»Det arbejder vi meget med speci- elt i overbygningen. Vi slår undervis- ningen sammen, og der er to lærere. Det giver flere vinkler.«

Hele skolen er sammen om musi- cal, juleværksteder, fælles skolelejr hvert andet år, skovskole for indsko- lingen, dramaskole, musikskole og billedskole.

Peter Leth Andresen vil gerne have kvalitet ind i det hele, og det glædede ham, da en gruppe lærere på jule- værkstederne insisterede på, at faglig- heden og kvaliteten af produkterne skulle have et nøk op.

»Det gør vi ved at arbejde med tre grupper: 1: Uld – fire forskellige slags. 2: Træ – et eller to træprodukter. 3:

Læder og gummi. Så vi sikrer os, at det børnene laver, er noget der holder og kan bruges. Ikke noget hurtigt sam- menflicket.«

Da han blev ansat, skulle de sam- men beskrive praksis og værdigrund- lag.

»Der introducerede jeg rørepinde- ne. Skolen er en gryde, der skal røres rundt i uden at det brænder på. Der kan være mange rørepinde, og alle har ansvaret for at røre rundt. Men der skal også krydderier mm. i. På den måde er vi i gang med at hænge prak- sis op på værdierne,« fortæller han.

Prøv noget nyt

Undervisningen er delt op i moduler: to om morgenen, to om formiddagen og to om eftermiddagen. Hver klasse har to klasselærere. I de små klasser er der desuden en sfo kontaktperson. Skolen er opdelt i tre afdelinger: ind- skoling, mellemgruppe og overbyg- ning. Der arbejdes tæt sammen i team. På et år har skolen fem uger fælles på tværs af alder og klasser.

BØF bruger ikke de nationale test. I stedet testes klasserne i dansk og ma- tematik. Det er skolens specialkoordi- nator, der styrer det.

»Så snakker vi om, hvordan det ser ud i klasserne både fagligt og socialt. Formålet er at professionalisere os og hjælpe børn og team. Vi skal både snakke det og tænke det. Store klasser har fagcafe forberedelse. Der kan alle lærerne forberede sig på den enkelte elev.«

Lærerne har desuden metodefri- hed.

»Ønsket er, at man som lærer er åben over for forskellige undervis- ningstilgange. Jeg håber, de vil sætte sig ind i nye ting, de måske ikke bry- der sig om. Det er vigtigt, at vi prøver det af. Men det skal være uden tvang. Jeg har en forventning om, at de ikke er bange for at prøve noget nyt, fordi man skal udfordres. Det kan være et problem i vores skolekultur, at man

kan være bange for at prøve noget nyt og turde gøre noget,« pointerer Peter Leth Andersen.

Netværk og samarbejde

På spørgsmålet om, hvad BØF gerne vil være kendt for, lyder svaret:

»En skole, hvor børnene er glade for at være. At der er arbejds glæde og mulighed for udvikling. Så vi i fællesskab kan skabe en god skole.«

Personligt understreger han vigtigheden af musik, drama, billedfag.

»Det er ekstremt vigtigt og givtigt.«

BØF skal bruge netværk på alle plan, og han ser BØF som en skole i Århus med mange samarbejdspartner, f.eks. AROS, Spot Festival, designskoler mfl.

Forældrene på BØF har en del opgaver, de skal udføre ud over rengøring med jævne mellemrum. De står for vinter- og sommerfest, Musik-på-Tværs, julefest, oprydning udenfor.

»Det vil de gerne, og disse traditioner er den bærende identitet for BØF. I bestyrelsen har vi ny formand og tre nye medlemmer og mange interessante diskussioner. Desuden har vi et Ledelsesforum, hvor vi tre fra ledelsen mødes med bestyrelsesformand og næstformand. Det er samtale uden referat om, hvordan det går. Det giver et godt forhold til hinanden og en grund for, hvis der opstår svære sager,« understreger Peter Leth Andresen.

Børnenes Friskole

Oprettet i 1982
Personale: 30 (16 lærere)
Børn: 191
Sfo: 37 børn
Klasser: 0. – 9. klasse
Skolepenge: 1.490 kr./md.
Sfo betaling: 695 kr./md.
Antal kvm: 1.700
www.boernenesfriskole.dk

Plads til det skæve

Selv om der skal være system i sagerne, skal der være plads til det uventede, det skæve.

»En papfar kom her og spurgte, om vi ville være med til et projekt med en japansk operastjerne, der kom til Århus. Ok, det kan vi godt, sagde vi. Vi havde fire morgensamlinger, hvor vi underviste i opera,« fortæller Peter.

Hele projektet gik godt, og papfaren blev så glad, at han lavede italiensk mad til hele skolen.

»Vi havde italiensk tjenertøj på og serverede for alle børnene. Han fik også fodboldspilleren Martin Jørgensen herud, og han gav autografer. Der var en rigtig god stemning, ja nærmest kontrolleret kaos, hvor vi lavede noget helt andet. Det kan jeg godt li. En stor oplevelse, men ikke meget normal skolegang den dag. Alle var tilfredse med dagen, selv om der ikke var mening med det. Vi tog en chance og det var fedt,« siger Peter med et grin.

Den næste tid handler det om at levedegøre værdierne. Hvert andet lærermøde er et temamøde om det, så skolen får værdierne koblet op på det, de laver.

»Jeg har stor respekt for lærerne, og de skal have en stor grad af selvstyre. Men der skal også ske noget. Og der skal være plads og rum til at slå i bordet, prøve noget nyt, tage chancer. Det nye her på BØF er mig. Det er spændende, hvordan kortene i luften lander. Det giver måske plads til lærere, der ikke er trængt igennem i flere år. Det vigtige er, at det åbner op for nye måder at gøre tingene på. Og endemålet er, at folk er interesserede i at lave byens bedste skole.«